

Subiect: Opinie juridică la proiectul cu privire la abrogarea Capitolului XIII¹ din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003 (număr unic 47/MJ/2022)

Adresată: Ministerul Justiției
persoană de contact: Victor KALUGHIN,
e-mail: victor.kalughin@justice.gov.md.

Prezentată de: Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM, www.crjm.org),
persoană de contact: Vladislav GRIBINCEA (vladislav.gribincea@crjm.org); Ilie CHIRTOACĂ (ilie.chirtoaca@crjm.org). Tel.:022 843 601

Nr/Data: 7/22 din 5 martie 2022

Expediată prin email

Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM) salută inițiativa Ministerului Justiției de abrogare a Capitolului XIII¹ din Codul de procedură civilă (medierea judiciară obligatorie). Deși a fost introdusă cu scopul reducerii volumului de muncă a instanțelor de judecată, obținerea beneficiilor economice prin potențiala reducere a cheltuielilor de judecată și a timpului de soluționare a cauzei, legea a produs efecte contrare obiectivelor declarate.

Suplimentar argumentelor incluse în nota informativă la proiect de către autor, remarcăm câteva aspecte problematice cu privire la riscurile asociate ale medierii judiciare obligatorii în cauzele civile¹:

- a) **Capitolului XIII¹ introdus în 2016 este contrar politicii în domeniul medierii promovată în ultimii zece ani de către autoritățile naționale:** La 3 iulie 2015, Parlamentul a adoptat o nouă Lege cu privire la mediere. Aceasta pune accent pe medierea extrajudiciară benevolă, efectuată de mediatori profesioniști. În Moldova către anul 2022, deja [există mai mult de 200 de mediatori autorizați](#), iar numărul lor este în creștere. Aceștia au fost instruiți și au susținut un examen în acest sens și a fost creat Consiliul de mediere. Prin introducerea medierii judiciare obligatorii, impactul Legii cu privire la mediere a fost substanțial redus.
- b) **Medierea judiciară, după cum este reglementată în Capitolului XIII¹ nu reprezintă de fapt mediere:** Medierea reprezintă un proces complex în care mediatorul încearcă să înțeleagă pe deplin situația fiecărei părți și, după discutarea în privat cu ambele părți, mediază discuțiile între părți în vederea identificării unei soluții de compromis. În esență, art. 182² alin. 3 și 4 CPC de la Capitolului XIII¹ nu prevăd o procedură de mediere de acest gen, ci doar o procedură de informare despre posibilitatea de mediere. Judecătorul nu este obligat să aibă întâlniri separate cu părțile, iar convocarea în ședința de mediere este obligatorie. Nu este logic să convoci părțile pentru a explica posibilitatea de mediere, atât timp cât orice sistem de drept funcționează în baza principiului prezumției cunoașterii legii. Acesta este unul din motivele

---

¹ O parte din aceste argumente au fost prezentate în 2016 de către CRJM, într-o opinie adresată Parlamentului Republicii Moldova cu privire la riscurile asociate inițiativei de introducere a medierii judiciare obligatorii în cauzele civile (proiectul de Lege nr. 356) <https://crjm.org/wp-content/uploads/2016/11/2016-11-16-Opinie-Mediere-Obligatorie.pdf>.

pentru care [în anul 2014 instituția medierii judiciare obligatorii a fost declarată neconstituțională în România;](#)

- c) **Medierea judiciară obligatorie nu a produs rezultatele scontate, inclusiv din cauza profilului profesional al judecătorilor din Republica Moldova** – după cum remarcă autorul în nota informativă, în perioada 2018 – 2021, procesele de mediere judiciară au durat în mediu de la 3-9 luni, dintre care doar 2,6% au fost încheiate tranzacții. Rezultatele modeste în acest sens sunt dictate inclusiv de personalitatea mediatorului. Profilul profesional al judecătorilor din Republica Moldova este sculpat după standarde care nu facilitează medierea. Judecătorii din Republica Moldova sunt obligați conform legii să păstreze o distanță față de părți, așa cum este corect și cerut de standardele internaționale, și nu discută niciodată deschis cu părțile pentru a înțelege doleanțele acestora. Mai mult, medierea este un procedeu care necesită timp. Judecătorii pur și simplu nu au timp pentru a media. Pe de altă parte, medierea poate fi implementată doar atunci când există practici judiciare uniforme și previzibile. În Republica Moldova practica judiciară nu este uniformă. Fără aceste premise medierea judiciară obligatorie nu poate avea succes.
- d) **Medierea obligatorie doar prelungește procesul și crește volumul de muncă al instanței, fără rezultate viabile pentru părți sau pentru volumul de lucru al judecătorilor.** Acest lucru este remarcat în nota informativă la proiect dar este confirmat de însăși judecătorii din Republica Moldova, care [au declarat în cadrul unui studiu CRJM](#)² că medierea obligatorie doar prelungește procesul și crește volumul de muncă al instanței, fără rezultate viabile pentru părți sau pentru volumul de lucru al judecătorilor. Suplimentar, potrivit [unui sondaj realizat de CRJM, efectuat în rândul profesioniștilor din justiție](#) din 2020, fiind întrebați în ce măsură sunt de acord cu afirmația că medierea judiciară obligatorie a eficientizat în practică examinarea cauzelor civile, peste 62% dintre judecători și peste 63% din avocați nu au fost de acord că aceasta a eficientizat examinarea cauzelor civile.

Vă rugăm să nu ezitați să ne contactați pentru orice clarificări suplimentare.

Cu respect,

Vladislav GRIBINCEA,
Președinte

---

² CRJM, Raport „DE LA HOTĂRĂRI JUDECĂTOREȘTI LA JUSTIȚIE Cum asigurăm o mai bună motivare a hotărârilor judecătorești în Republica Moldova?” (2021), p. 46 https://crjm.org/wp-content/uploads/2021/11/2021-22-10-De-la-hotarari-judecatoresti-la-justitie_2021-RO_FINAL.pdf